

เอกสารวิจัยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ตัวแสดงระหว่างประเทศ ในความขัดแย้งถึงตาย ที่ชายแดนใต้: การสำรวจเบื้องต้น

จัดทำโดย

คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.)

สนับสนุนการพิมพ์โดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ธันวาคม 2559

เอกสารวิจัยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

**ตัวแสดงระหว่างประเทศในความขัดแย้งถึงตายที่ชายแดนใต้:
การสำรวจเบื้องต้น**

คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.)

พิมพ์ครั้งแรก ธันวาคม 2559

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี: ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, สมเกียรติ บุญชู, ฉันทนา บรรพศิริโชติ, หวันแก้ว, ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, ดนัย มุ่สา, นิพนธ์ อัญญคุณ, บัณฑิต อ่อนดำ, ประเวศ วะสี, พิชัย รัตนพล, มารค ตามไท, อนุชาติ พวงสาละ, สรพงศ์ ศรียานงค์

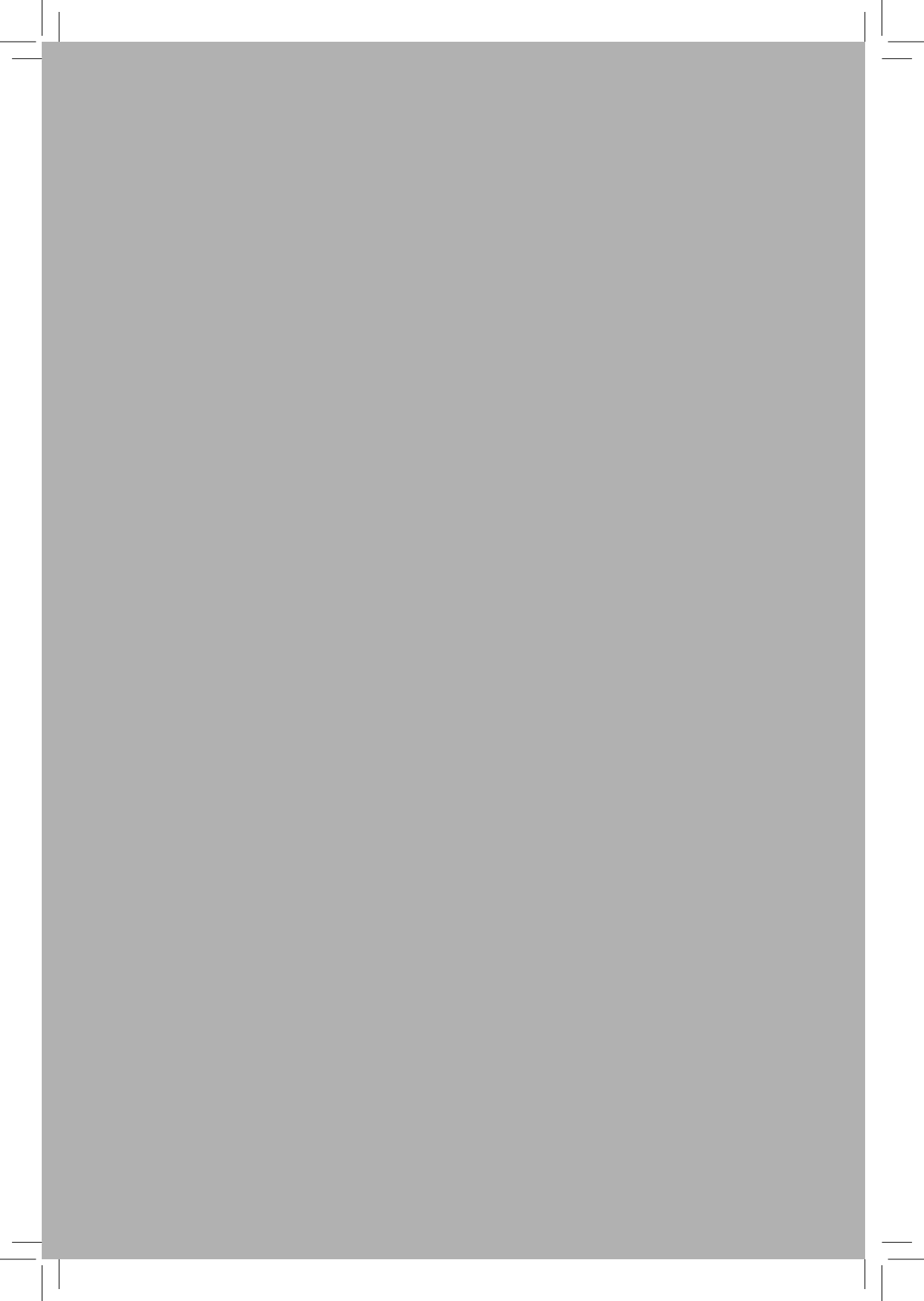
ติดต่อ: เลขที่ 979/17-21 ชั้น 14 อาคารเอสเอ็มทาวเวอร์ ถนนพหลโยธิน แขวง
สามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 อีเมล strategic.nonv@gmail.com

สนับสนุนการพิมพ์: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

พิมพ์ที่: หจก.ภาพพิมพ์ โทร 0-2433-0026-7.

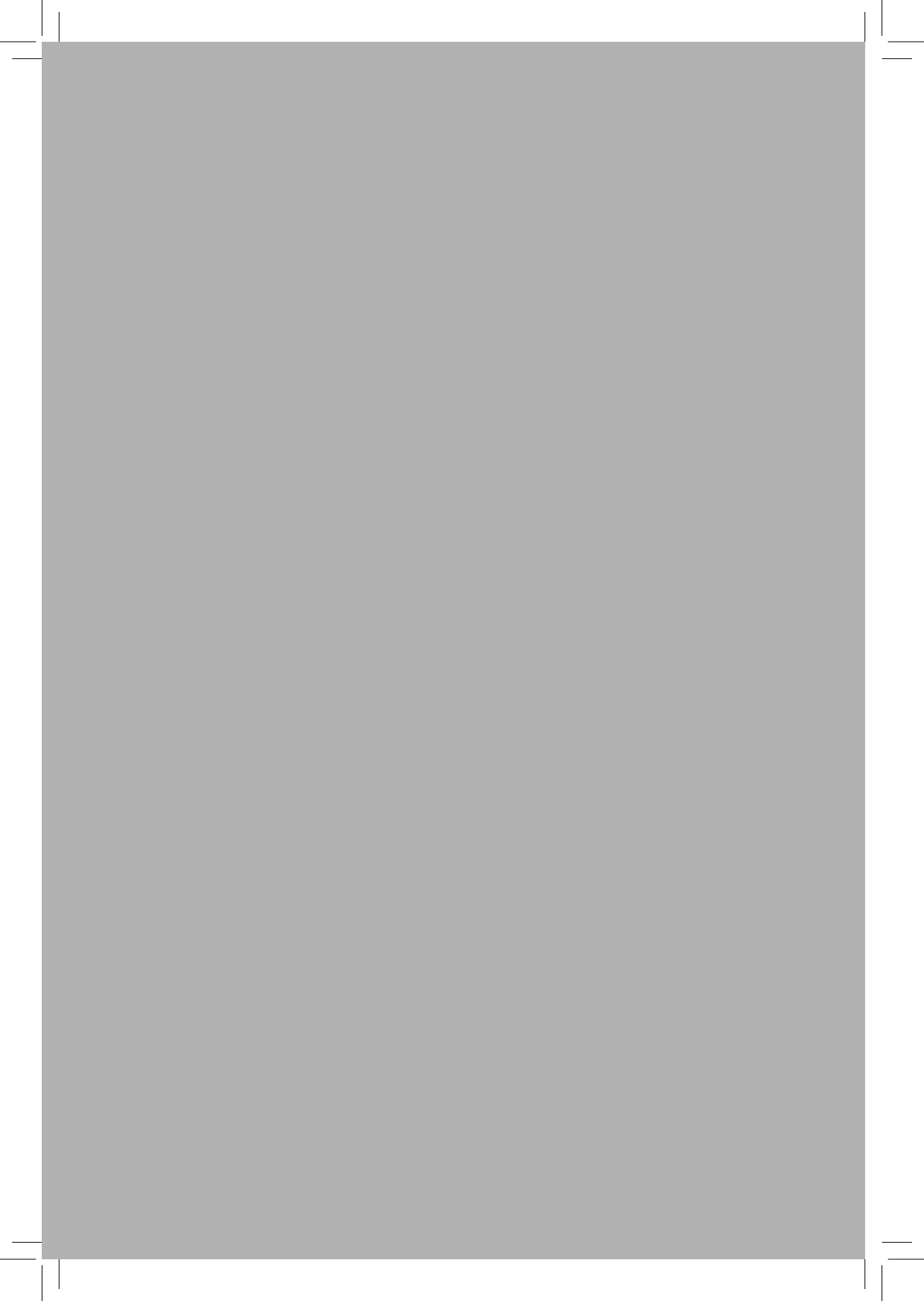
สารบัญ

คำนำ	5
ความนำ	17
กรอบและวิธีการทำงาน	20
ตัวแปร: โครงร่างแผนผัง	22
ข้อค้นพบและข้อสังเกต	27

— คำอุทิศ —

มิตรสหายของคุณจิราพร บุณนาค
อดีตรองเลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการคลังแห่งชาติ หรือ “พี่แจ้”
ขออุทิศงานวิชาการด้านนโยบายสันติวิธีของ
คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.) สกว. นี้
แด่ “พี่แจ้” พี่สาวแสนดี
ผู้ได้เคยชวนบนเส้นทางสันติวิธีและเข้มแข็ง
ในปณิธานการทำงานเพื่อความมั่นคงของผู้คนในสังคมไทย

คำนำ

หลังจากการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 รัฐบาลที่มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังคงสนับสนุนการพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐบาลไทยกับขบวนการเคลื่อนไหวปาตานีให้ดำเนินต่อไปแต่ด้วยท่าทีที่ต่างไปจากเดิม ที่สำคัญคือความพยายามย้ำเน้นสภาวะปัญหาความขัดแย้งที่ถึงตายภาคใต้ว่าเป็นปัญหายภายใน ไม่ใช่เรื่องที่ประเทศอื่นใดควรมาข้องเกี่ยว ด้วยเหตุนี้จึงออกคำสั่งให้เปลี่ยนคำเรียกขานกระบวนการพูดคุยที่เริ่มมาตั้งแต่สมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร จากการพูดคุย “สันติภาพ” (peace talk) เป็นการพูดคุย “สันติสุข” พลเอกประยุทธ์อธิบายต่อสาธารณชนว่า ยายนำเรื่องนี้มากดดันรัฐบาลเพราะ...

“จะทำให้เราเสียเปรียบโดยทันที เราต้องแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ใช้การเมืองนำการทหาร โดยรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบาย ขั้นตอนการดำเนินการทั้งหมด...รัฐบาลต้องมั่นคง และแสดงความจริงใจในการที่จะทำให้สันติสุขเกิดขึ้นให้ได้ อย่าไปใช้คำว่าสันติภาพ เพราะเราไม่ได้มีการสู้รบกัน เป็นเรื่องการกระทำผิดกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ถ้าสู้รบคือสองฝ่าย...ที่มีการใช้กองกำลังยึดเมืองสู้กัน อย่างนั้นคือ peace talking (sic) การพูดคุยสันติภาพ เอากำลังที่โน่นที่นี้เข้ามาปราบปราม หยุตความรุนแรงที่เกิดขึ้น แต่ผมไม่อยากจะไปถึงตรงนั้น เราไม่ต้องการให้ต่างชาติเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

...ฉะนั้น อย่าเอามาพั่นกัน”¹

ไม่ว่าพลเอกประยุทธ์จะปรารถนาเช่นไร แต่ปัญหาความขัดแย้งที่ถึงตายในภาคใต้ซึ่งคร่าชีวิตผู้คนพลเมืองทั้งที่เป็นประชาชนและข้าราชการ ทั้งที่เป็นมุสลิมและเป็นพุทธไปแล้วเกือบเจ็ดพันคน ก็เป็นเรื่องที่นานาชาติให้ความสนใจมานานแล้ว จึงมีหน่วยงานและองค์กรจากต่างประเทศไม่น้อยเข้ามา “ทำงาน” กับปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อทั้งทำความเข้าใจกับปัญหา และหาทางออกบางลักษณะ ตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ทำงานในพื้นที่หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการติดตามสถานการณ์ ผลิตรายงานความเป็นไปเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะ ให้ทุนรอนเพื่อทำกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่ให้ความรู้ผู้คนผ่านการฝึกอบรม จัดงาน จัดสัมมนาวิชาการ ตัวละครบางตัวก็ทำหน้าที่ผลักดันหรือรณรงค์ให้รัฐปรับเปลี่ยนทางบางเรื่องหรือกระทั่งทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อช่วยลดทอนแก้ไขความขัดแย้งระหว่างทางการไทยกับขบวนการติดอาวุธ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธีผู้นำเสนอรายงานเชิงนโยบายชิ้นนี้ แรกตั้งขึ้นในปี 2544 เป็นคณะกรรมการในสังกัดสภาความมั่นคงแห่งชาติ รายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ตรวจสอบประเมินสถานการณ์ เตือนภัยและเสนอแนวทางการป้องกันและจัดการปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีต่อรัฐบาลและสาธารณชน รวมทั้งเผยแพร่ ประสาน ทำความเข้าใจแนวทางสันติวิธีในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งให้เป็นจุดยืนและทิศทางของชาติที่อยู่ในจิตสำนึก

¹ “นายกฯ เผย เคาะ 3 ขั้นตอน หวังคุ้ยสันติสุขสำเร็จ,” ไทยรัฐออนไลน์, 28 มกราคม 2558, <http://www.thairath.co.th/content/477689>.

ของทุกฝ่าย โดยมุ่งให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของสันติภาพและการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ต่อมาฐานะและบทบาทดังกล่าวยุติลงเมื่อสภาความมั่นคงแห่งชาติเห็นว่า แนวทางสันติวิธีได้พัฒนาจนปรากฏเป็นรูปธรรมในนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550–2554 แล้ว ปัจจุบัน คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี หรือ คยส. (Strategic Nonviolence Commission) ทำงานภายใต้โครงการยุทธศาสตร์สันติวิธีสำหรับสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 ภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในฐานะคณะทำงานทางความคิดด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Think Tank) ที่ประสมประสานองค์ความรู้จากประสบการณ์การทำงานด้านความมั่นคง จากการศึกษาวิจัยด้านสันติวิธีและการแปลงเปลี่ยนขับเคลื่อนความขัดแย้ง (Conflict Transformation) และจากการปฏิสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งภาคประชาชนและภาครัฐในด้านการแสวงหาทางเลือกเพื่อเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในสังคม²

คยส. ทำรายงานวิจัยเชิงนโยบายว่าด้วยการดำรงอยู่และการทำงานของตัวแสดงระหว่างประเทศที่เข้ามาพัวพันกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นนี้จากการสำรวจเบื้องต้นเมื่อปี 2556 ในเวลาสามปีที่ผ่านมา แม้สถานการณ์ตัวแสดงระหว่างประเทศในพื้นที่จะไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่กล่าวได้ว่าหลังจากที่การพูดคุยเพื่อสันติภาพระหว่างรัฐบาลไทยกับขบวนการเคลื่อนไหว

² ดูรายละเอียดเกี่ยวกับคณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธีที่เกี่ยวข้องกับงานสันติวิธีจากแง่มุมความมั่นคงภาครัฐได้ใน ดนัย มุส่า, “สันติวิธีในมิติงานความมั่นคงไทย,” ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), *พื้นที่สันติวิธี/หนทางสังคมไทย ความรู้ ความลับ และความทรงจำ* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ของเรา, 2559), หน้า 252–256.

ปาตานีเปิดเผยสู่สาธารณะเมื่อต้นปี 2556 ตัวแสดงระหว่างประเทศหลายองค์กรก็ปรับทิศเปลี่ยนทางในการทำงานเกี่ยวกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามไปด้วย

นอกจากองค์กรที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์อยู่เดิมแล้ว พบว่ามีองค์กรหน้าใหม่ que เริ่มเข้ามามีบทบาทนับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมา การสำรวจเพิ่มเติมของ คยส. พบว่า มีอยู่อย่างน้อย 10 องค์กร เกือบทั้งหมดเป็นองค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (INGOs) บทบาทหลักกระจายอยู่ทั้งในฐานะผู้ให้ทุนสนับสนุน (3) การสนับสนุนทางวิชาการ (3) การผลักดันและรณรงค์ (3) และการสนับสนุนทางวิชาการ (1) โดยยังไม่มื้องค์กรที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งหน้าใหม่ปรากฏตัวขึ้นแต่อย่างใด

เมื่อช่องทางหลักถูกสถาปนาและให้การรับรองอย่างเป็นทางการ บทบาทของทาง การมาเลเซียจะโดดเด่นกว่าคนกลางรายอื่น ๆ อีกทั้งยังไม่มีคู่แข่งใหม่รายใดปรากฏตัวขึ้น ขณะที่ตัวแสดงระหว่างประเทศบางหน่วยอาศัย “ตัวเชื่อมต่อ” ที่ประสานงานกับหุ้นส่วนอื่น ๆ ในระดับพื้นที่ มีเพียงบางองค์กรเท่านั้น โดยเฉพาะผู้ให้ทุนสนับสนุนจากโลกมุสลิม (ตุรกี) ที่พยายามเชื่อมต่อกับตัวแสดงในระดับรากหญ้าโดยตรง ในขณะที่ Geneva Call ซึ่งรณรงค์ผลักดันการเคารพหลักการมนุษยธรรมสากลกับฝ่ายที่มีศักยภาพในการใช้กำลังในพื้นที่ขัดแย้งที่ถึงตาย เป็นองค์กรต่างประเทศองค์กรเดียวที่สร้างปฏิสัมพันธ์กับคู่ขัดแย้งหลักในระดับตัดสินใจได้³

³ “องค์กร Geneva call ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เอือนจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงจุดยืนลดเหตุความรุนแรง จับมือ คอ.บต. และ กอ.รมน. ยืนยันให้ความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชน,” ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 28 มิถุนายน 2559,

แม้จะไม่พัวพันกับกระบวนการพูดคุยในระดับบนโดยตรง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดของกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์กับหุ้นส่วนภายในประเทศแล้ว น่าสนใจว่ากิจกรรมเหล่านั้นล้วนแต่หนุนเสริมศักยภาพของหุ้นส่วนภายใน โดยเฉพาะบรรดากลุ่มและองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ให้พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น กรณีที่ชัดเจนที่สุดเห็นจะเป็นการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการของทั้ง Geneva Call (International Humanitarian Law), มูลนิธิเอเชียโดยเฉพาะฝ่ายที่ทำงานด้านความขัดแย้งและการพัฒนาที่มุ่งสนับสนุนประเด็นความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Justice)⁴, มหาวิทยาลัยอูppsالا โดยโครงการ Uppsala Conflict Data Program หรือ UCDP (การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลความรุนแรง), Nonviolent Peaceforce หรือ NP (การปกป้องพลเรือนโดยสันติเสนา) และ the Ruggie Initiative หรือ tRI (บทบาทของบุคคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ความขัดแย้ง) นอกจากนี้ มูลนิธิศักยภาพชุมชนยังร่วมมือกับ Minority Rights Group เพื่อบริหารทุนสนับสนุนจากสหภาพยุโรปให้กับกิจกรรมเสริมสร้างสันติภาพขององค์กรในพื้นที่⁵

<http://www.sbpac.go.th/index.php/2014-11-27-04-12-16/2014-12-08-03-51-34/1898-geneva-call> (สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2556).

⁴ Patrick Barron, "Can Transitional Justice Bring Peace to Thailand's Deep South?," *The Asia Foundation*, February 25, 2015, <http://asiafoundation.org/2015/02/25/can-transitional-justice-bring-peace-to-thailands-deep-south/> (accessed July 10, 2016).

⁵ "Thailand: Empowering Thai Civil Society Organizations Representing Marginalized Communities in the Southern Border Provinces," *Minority*

ขณะเดียวกัน องค์กรเอกชนจากโลกมุสลิมก็ขยายความร่วมมือมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะองค์กรช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่มีฐานในตุรกี ซึ่งเดิมนั้นจะมีเพียง IHH เป็นหลัก แต่หลัง พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา หลายองค์กรก็เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น ได้แก่ Diyanet Vakfi และ Deniz Feneri Association ซึ่งเน้นหนักไปที่การช่วยเหลือด้าน การศึกษา การดูแลเด็กกำพร้า และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ⁶ ในขณะที่ Dunia Melayu Dunia Islam (DMDI) จากมาเลเซียนั้นทำงานประสานกับผู้นำทางการเมืองในพื้นที่บนฐานของวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน⁷ ดูเหมือนประเทศมุสลิมทั้งสอง และองค์กรเอกชนที่มีฐานในประเทศดังกล่าวกำลังผลักดันตนเองให้ก้าวมามีบทบาทนำในเวทีการเมืองโลก โดยความพยายามที่จะใช้อำนาจละมุน (Soft Power) นำเสนอตนเองผ่านกิจกรรม เพื่อมนุษยธรรมและการสร้างสันติภาพ⁸

Rights Group International, <http://minorityrights.org/what-we-do/thailand-empowering-thai-civil-society-organizations-representing-marginalized-communities-in-the-southern-border-provinces/> (accessed July 10, 2016).

⁶ ยาสมิน ชัตตาร, “ตุรกีกับความช่วยเหลือเพื่อสันติภาพในพื้นที่ขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี,” *Binti Hamid Khan*, 5 กรกฎาคม 2558, <http://www.deepsouthwatch.org/node/7404> (สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559).

⁷ “ตั้งสมาคมโลกมุสลิมไทย ‘วันนอร์’ เป็นประธาน,” *ประชาไท*, 24 สิงหาคม 2558, <http://www.prachatai.com/journal/2015/08/60994> (สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559).

⁸ Joseph S. Nye, Jr., “Soft Power,” *Foreign Policy* no. 80, Twentieth Anniversary (Autumn, 1990), pp. 153–171.

หากพิจารณาจากสายตาของหน่วยงานความมั่นคงที่มุ่งสนใจบทบาทขององค์การความร่วมมือโลกมุสลิม (OIC) และสหประชาชาติ จะพบว่าทั้งสององค์กรจะเป็นองค์กรโลกบาลขนาดใหญ่ มีกลไกการทำงานที่สลับซับซ้อนและมีหน่วยงานภายในองค์กรโลกบาลที่ทำงานกับประเด็นซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ของไทยได้ เช่น สหประชาชาติมีหน่วยงานในสังกัดเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็ก ๆ ในความขัดแย้งด้วยกำลังอาวุธ (UN Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict) ซึ่งก็คงสนใจรายงานกรณีภาคใต้ของประเทศไทยในประเด็นเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับการใช้ความรุนแรงในสถานการณ์ขัดกันทางอาวุธ (Armed Conflict) ที่องค์กร Child Soldiers International ทำขึ้นในปี 2557⁹ ในขณะที่มูลนิธิ Diyanet Vakfi ของตุรกีนั้นก็เพิ่งได้รับรองสถานะองค์กรที่ปรึกษาด้านการช่วยเหลือมนุษยธรรม (Humanitarian Aid Consultant) จากที่ประชุมสุดยอดของ OIC เมื่อเดือนเมษายน 2559 ที่ผ่านมา¹⁰

⁹ Child Soldiers International and Cross Cultural Foundation, “Southern Thailand: Ongoing Recruitment and Use of Children by Armed Groups,” Child Soldiers International, January 2015, <http://www.child-soldiers.org/Handlers/Download.ashx?IDMF=9732d9e4-4520-404c-89a3-f3a51984b8f5> (accessed July 10, 2016).

¹⁰ “Turkiye Diyanet Foundation, Humanitarian Aid Consultant of the Organisation of Islamic Cooperation,” *Turkiye Diyanet Foundation*, <http://www.diyanetvakfi.org.tr/en-US//site/icerik/turkiye-diyanet-vakfi-islam-isbirligi-teskilati-in-sani-yardim-danismanlik-statusu-1754> (accessed July 10, 2016).

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.) เชื่อว่า นโยบายของรัฐต่อตัวแสดงระหว่างประเทศซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาความรุนแรงภาคใต้ที่รอบคอบและเป็นคุณต่อความมั่นคงในระยะยาว ควรขึ้นต่อข้อมูลความรู้ และความเข้าใจการทำงานของตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ ภายใต้กรอบการทำงานด้านความมั่นคงและการระหว่างประเทศที่ก้าวหน้ายืดหยุ่นพอจะเผชิญความท้าทายใหม่ๆ

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธี

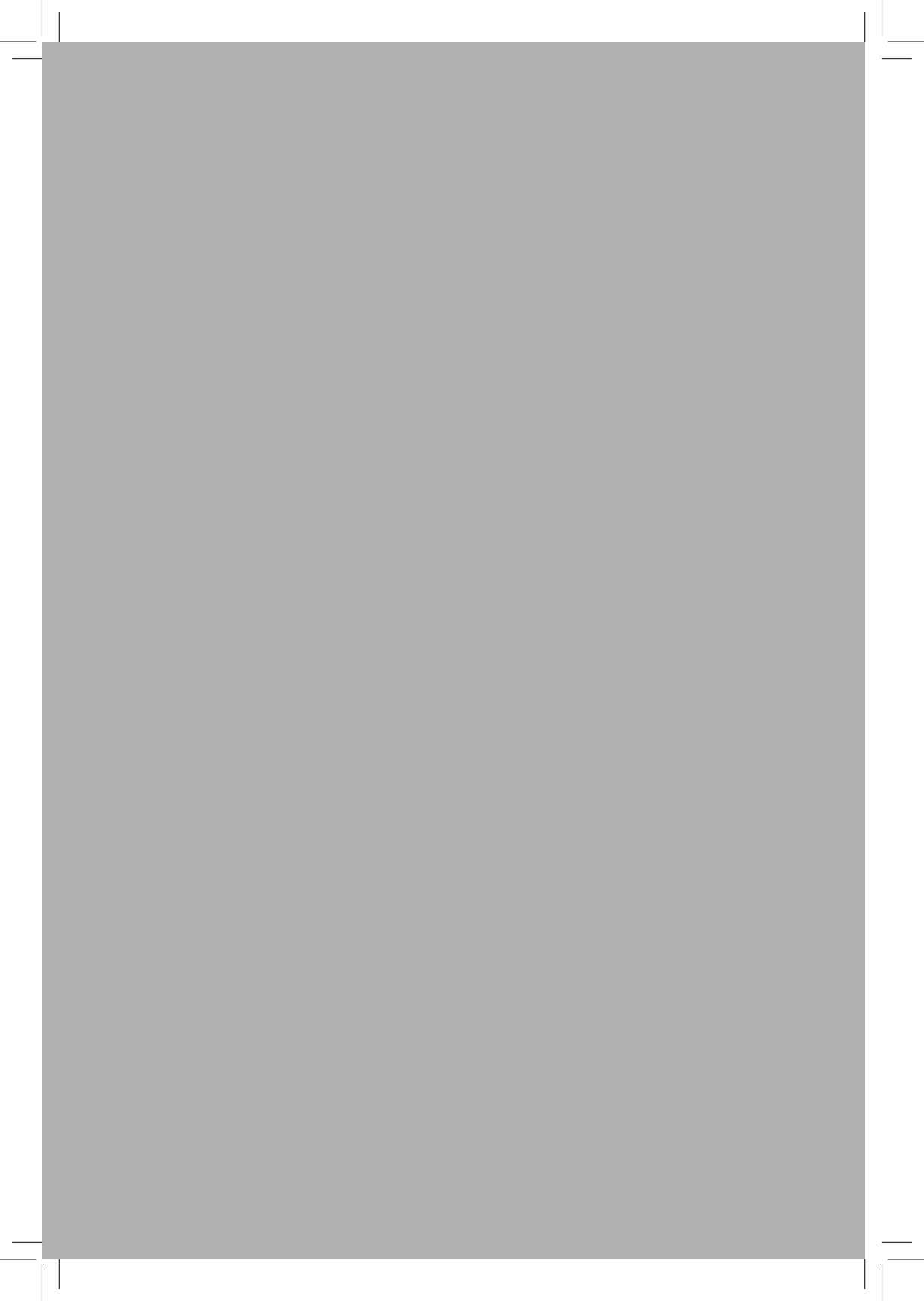
สิงหาคม 2559

**ตัวแสดงระหว่างประเทศ
ในความขัดแย้งถึงตาย
ที่ชายแดนใต้:**

การสำรวจเบื้องต้น

ความนำ

การยกระดับปัญหาความขัดแย้งที่ถึงตายในชายแดนใต้ของประเทศไทยให้เป็นเรื่องในระดับสากล ถือเป็นปัญหาสำหรับผู้กำหนดนโยบายและผู้คนในสังคมไทยตลอดเวลาเกือบสิบปีที่คลี่คลายความรุนแรงปะทุขึ้นใหม่ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ภาครัฐมักอธิบายว่าปัญหาความรุนแรงนี้เป็น “ปัญหายภายในประเทศ” คำอธิบายเช่นนี้เป็นเรื่องปกติ เพราะเป็นธรรมดาที่รัฐ (บาล) จะกังวลว่าอำนาจอธิปไตยของตนจะถูกละเมิดและแทรกแซงจาก “ตัวแสดงภายนอก” (outsider actors) อันใดไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือองค์กรที่ไม่ใช่อำนาจก็ตาม

แต่ในความเป็นจริง ตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ก็เข้ามาเกาะเกี่ยวสัมพันธ์กับผู้คนและองค์กรต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการติดตามสถานการณ์และผลิตรายงานเปิดเผยต่อสาธารณะ การให้ทุนสนับสนุนองค์กรเอกชนภายในประเทศเพื่อทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ การให้ความรู้ผ่านการฝึกอบรม การดูงาน และจัดสัมมนาวิชาการ รวมไปถึงการผลักดันหรือรณรงค์เรียกร้องให้รัฐปรับเปลี่ยนทิศทางในบางประเด็นเฉพาะ หรือแม้แต่บทบาทในการเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งระหว่างทางการไทยกับขบวนการติดอาวุธที่กำลังต่อสู้กับรัฐในปัจจุบัน

ในการพูดคุยเพื่อสันติภาพระหว่างตัวแทนรัฐบาลและตัวแทนแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติมลายูปาตานีหรือ “บีอาร์เอ็น” (BRN) เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2556 ทางบีอาร์เอ็นก็แสดงที่ทำเรียกร้องให้มาเลเซียทำหน้าที่เป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยกรณีขัดแย้งนี้ (mediator) คือเปลี่ยนจากที่เคยเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (facilitator) เช่นที่ทั้ง

สองฝ่ายยอมรับมาแต่แรก หรือขอเรียกร้องให้ OIC และองค์กรเอกชนนานาชาติเข้ามาทำหน้าที่ประจักษ์พยานในสันติสนทนาระหว่างทั้งสองฝ่าย หรือ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2556 นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย Najib Razak กล่าวเปิดการประชุมเรื่อง “Islam and the New Era of ASEAN countries: Unity of Thought, Prosperity Together” ที่กัวลาลัมเปอร์ มีความตอนหนึ่งสนับสนุนการจัดตั้งเขตปกครองพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย (www.pmo.gov.my) ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างเกี่ยวกับบทบาทของ “คนนอก” ที่จะเข้ามากำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาที่ “เรา” กำลังเผชิญอยู่ และ “คนนอก” บางราย เช่นมาเลเซียและโอไอซีก็ดูจะเป็นตัวแสดงที่ผู้กำหนดนโยบายในรัฐบาลกังวลอยู่มาก อันน่าจะ เป็นผลมาจากสถานะทั้งที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านและองค์กรระหว่างประเทศของโลกมุสลิมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชากรมุสลิมส่วนน้อยในประเทศ

ความเป็นจริงที่ควรตระหนักคือ ความรุนแรงภาคใต้ของไทยเป็น ปัญหาที่นานาชาติสนใจและมีสถานะเป็นปัญหาสากลมาตั้งแต่ต้น¹ คำถามคือ สังคมและรัฐไทยควรมองบทบาทและท่าทีขององค์กรระหว่างประเทศเหล่านี้อย่างไร? โดยเฉพาะเมื่อไม่สามารถจะกีดกันการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับองค์กรจากภายนอกในการจัดการกับปัญหา

¹ แมตธิว วีเลอร์, “สหรัฐอเมริกา สงครามต่อต้านการก่อการร้าย และ ความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย” และ อิมติยาส ยูซุฟ, “ความรุนแรงภาคใต้ของไทยและโลกมุสลิม,” ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), *แผ่นดินจีนตนาการ* (กรุงเทพฯ: มติชน, 2551).

ความขัดแย้งได้ ขณะที่บทเรียนการจัดการความขัดแย้งและองค์ความรู้ในการวิจัยเพื่อสันติภาพเองก็ตระหนักถึงความสำคัญของตัวแสดงในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะบทบาทตัวแสดงระหว่างประเทศ ทั้งในฐานะที่เป็นองค์กรภาคประชาสังคมและองค์การของรัฐต่างประเทศที่มีส่วนเกื้อหนุนให้กระบวนการแปลงเปลี่ยนความขัดแย้งภายในประเทศเป็นไปได้

รายงานวิจัยเชิงนโยบายชิ้นนี้เป็นการสำรวจเบื้องต้นต่อการดำรงอยู่ของตัวแสดงระหว่างประเทศที่เข้ามาพัวพันกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน เพราะเชื่อว่านโยบายของรัฐต่อตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ควรขึ้นต่อการตระหนักว่า ตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ทำงานในพื้นที่อย่างไร? ดังนั้น การศึกษานี้จึงมุ่งพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวว่าเป็นใคร? มาจากประเทศใด? เป็นองค์กรประเภทไหน? เข้ามามีบทบาทเมื่อใด? สนใจประเด็นอะไร? ทำกิจกรรมอะไร? และมีบทบาทตลอดจนสัมพันธ์กับตัวแสดงภายในประเทศอย่างไร คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.) เชื่อว่าข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้จะสำคัญต่อทิศทางการกำหนดนโยบายของรัฐในบริบทความขัดแย้งในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีผู้คนและองค์กรหลากหลายเข้ามาเกี่ยวข้องกับปัญหาภายในรัฐ จนรัฐและสังคมเองอาจต้องทำความเข้าใจใหม่ต่อปัญหาการแทรกแซงอธิปไตยของรัฐจากที่เคยคิดเคยเชื่อมาแต่เดิม คุณูปการของการศึกษานี้ยังจะช่วยขยายมุมมองต่อการให้ความหมายของปัญหาความขัดแย้งที่ยืดเยื้อยาวนาน ผ่านการทำงานขององค์กรทั้งภายนอกและในพื้นที่ กิจกรรมของตัวแสดงที่มาจากภายนอกอาจช่วยให้เห็นช่องว่างของปัญหาที่ถูกมองข้ามไปโดยคนใน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถรับมือกับความขัดแย้งที่

ถึงตายในภาคใต้ด้วยความคิดสร้างสรรค์บนฐานของความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งเน้นไปที่ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอธิปไตยค่อนข้างมาก ทั้งที่จริงแล้วมีประเด็นปัญหาที่ข้องเกี่ยวกับการให้ความหมายต่อความขัดแย้งที่ถูกมองข้ามไปโดยรัฐและสังคมไทย ขณะที่กิจกรรมขององค์กรระหว่างประเทศทั้งในส่วนที่เป็นการร่วมมือกับพื้นที่หรือหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้น่าจะช่วยอุดช่องว่างของการประเมินปัญหาที่อาจขาดหายไปในกระบวนการสร้างสันติภาพก็เป็นได้

กรอบและวิธีการทำงาน

ตลอดระยะเวลาเกือบสิบปีที่ผ่านมาองค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานต่างประเทศทำงานเกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมาก แต่ยังไม่มีการวิจัยหรือการสำรวจสถานะขององค์กรเหล่านี้ อย่างจริงจัง คณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธี พบว่ามีงานศึกษาที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง บางส่วนเป็นงานศึกษาที่มุ่งเน้นวิเคราะห์บทบาทของตัวแสดงหลักบางองค์กรที่สัมพันธ์กับงานพัฒนาในพื้นที่ความขัดแย้ง² บ้างก็เป็นงานศึกษาขององค์กรสนับสนุนเงินทุนที่สัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่³ หรือไม่ก็เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีชายแดนใต้กับบางประเทศ⁴ บางกลุ่มประเทศ⁵ หรือแม้กระทั่ง

² Adam Berk, “Peripheral Conflicts and Limits to Peacebuilding: Foreign Aid and the Far South of Thailand,” (Ph.D. thesis, Department of Development Studies, School of Oriental and African Studies, University of London, 2011)..

³ Apichaya O-In, “Partnership of International Funding Agencies and Civil Society Organizations in Peace Building Process in Southern Border Province of Thailand,” (M.A. thesis, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, 2012).

⁴ เช่น งานศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับปัญหาความขัดแย้งในชายแดนใต้ใน แมตธิว วิลเลอร์, “สหรัฐอเมริกา สงครามต่อต้านการก่อการร้าย และความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย,” ใน *แผ่นดินจินตนาการ*, หน้า 475–546..

⁵ เช่น การศึกษาความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศมุสลิมใน Imtiyaz Yusuf, “The Southern Thailand Conflict and the Muslim World,” *Journal of Muslim Minority*

บางองค์กร⁶ งานศึกษาเหล่านี้มีความเฉพาะเจาะจงสูง แต่ดูจะยังไม่มีงานศึกษาลำรวจในภาพรวมซึ่งน่าจะจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายของรัฐต่อพื้นที่ชายแดนใต้ในบริบทความรุนแรงเช่นนี้

การสำรวจของคณะทำงานยุทธศาสตร์สันติวิธีจำกัดกรอบการทำงานอยู่ที่การเก็บข้อมูลพื้นฐานขององค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงานต่างประเทศ โดยรวบรวมผ่านเอกสารหรือเว็บไซต์เผยแพร่ขององค์กรเหล่านั้นโดยตรง ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามข้อมูลในบางระดับกับผู้ปฏิบัติงานขององค์กรหุ่นส่วนภายในหรือในท้องถิ่น โดยวางกรอบการพิจารณาไว้เฉพาะองค์กรหรือหน่วยงานที่แสดงบทบาทที่พอเป็นที่ประจักษ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา หรือนับตั้งแต่มีนาคม 2555 จนถึงปัจจุบัน (2556) โดยถือเอาปี 2555 เป็นหมุดหมายสำคัญเพราะกรอบนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555–2557 เริ่มมีผลบังคับใช้หลังผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและการรับทราบของรัฐสภา

คงต้องกล่าวด้วยว่าเมืองค์กรและหน่วยงานอีกจำนวนไม่น้อยที่เข้ามามีบทบาทในห้วงเวลาเกือบสิบปีที่ผ่านมา แต่ไม่อยู่ในรายการการสำรวจในครั้งนี้ เนื่องจากมีบางองค์กรที่จำเป็นต้องยุติบทบาทลงไปก่อนหน้ากรอบเวลาที่กำหนดด้วยเหตุผลเงื่อนไขต่างๆ ขณะเดียวกันการสำรวจครั้งนี้ก็ไม่รวมเอาสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทยของประเทศต่างๆ เข้าไว้ด้วย เนื่องจากถือว่าส่วนใหญ่การดำเนิน

Affairs vol. 27, no. 2, (2007), pp. 319–339. และ อิมติยาส ยูซุฟ, “ความรุนแรงในภาคใต้ของไทยและโลกมุสลิม,” ใน *แผ่นดินจินตนาการ*, หน้า 547–596.

⁶ เช่น องค์กรระหว่างประเทศอย่าง OIC ใน จรัญ มะลูลีม, *OIC: องค์กรมุสลิมโลกในโลกมุสลิม* (กรุงเทพฯ: ศยาม, 2555).

กิจกรรมของสถานทูตมีสถานะทั่วไปเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของสถานทูตเหล่านั้นโดยขึ้นอยู่กับระเบียบทางการทูตปกติ ซึ่งแตกต่างไปจากองค์กรและหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ การสำรวจในครั้งนี้ยังไม่รวมถึงสถาบันวิชาการต่างประเทศที่มีส่วนสนับสนุนการทำวิจัยและการตีพิมพ์งานทางวิชาการ ตลอดจนการจัดประชุมสัมมนาในต่างประเทศ เพราะการศึกษาแบบนี้เป็นงานสำรวจพรมแดนการศึกษาเรื่องความรุนแรงภาคใต้เชิงวิชาการโดยตรงที่อยู่นอกขอบข่ายการศึกษานี้

นอกเหนือไปจากนี้ ยังเป็นไปได้ที่จะมีบางองค์กรที่ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะข้อจำกัดของการสำรวจไม่ทั่วถึงเอง หรือข้อจำกัดอันเนื่องจากการเข้าถึงข้อมูล เช่น กรณีความร่วมมือทางทหารระหว่างหน่วยงานต่างประเทศกับองค์กรที่เป็นหุ้นส่วนภายใน เป็นต้น

ตัวแปร: โครงร่างแผนผัง

ตัวแสดงระหว่างประเทศในการศึกษานี้มีจำนวนมากและมีลักษณะแตกต่างกัน รายงานนี้จึงจัดระเบียบข้อมูลเหล่านี้โดยพิจารณา “ตัวแปร” ที่สำคัญ ได้แก่

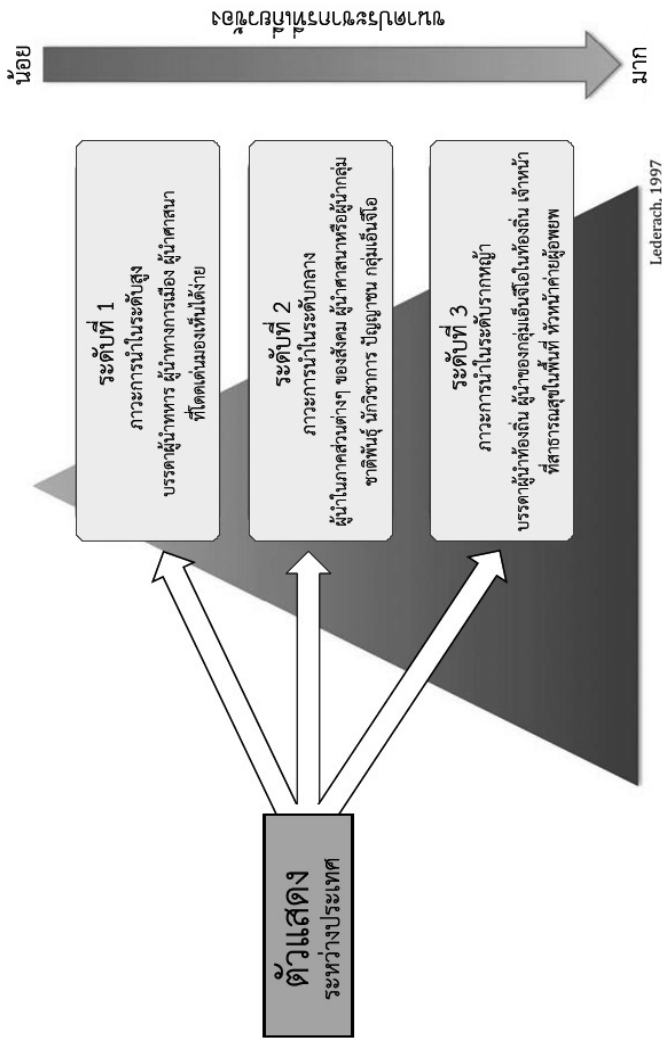
- 1) ชื่อและชื่อย่อ (name and abbreviation) หมายถึง ชื่อองค์กรและชื่อย่อขององค์กรนั้น⁷
- 2) ประเภท (type) หมายถึง ลักษณะของตัวแสดงระหว่างประเทศที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกแยกแยะได้ดังต่อไปนี้

- (1) องค์กรระหว่างประเทศ (International Organizations: IOs) ได้แก่ หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐที่มากกว่าสองแห่งขึ้นไป เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายที่ร่วมกันของบรรดารัฐภาคีสมาชิก ซึ่งในกรณีนี้หมายถึงรวมถึงองค์กรย่อยที่อยู่ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรหลัก เช่น สหประชาชาติ และ UNDP รวมทั้งองค์การความร่วมมือโลกอิสลาม (OIC) ด้วย
- (2) องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (International Non-Governmental Organizations: INGOs) หมายถึง องค์กรหรือเครือข่ายที่ไม่ใช่รัฐ จัดตั้งขึ้นตามเป้าหมายที่มีอยู่เป็นการเฉพาะ และมีพื้นที่ปฏิบัติงานอยู่ทั่วโลก

⁷ ในบางองค์กรซึ่งมีที่มาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกกลาง จะใช้ชื่อย่อที่แปรมาจากชื่อเต็มในภาษาที่แตกต่างกันไป

โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง อาทิ Human Rights Watch (HRW)

- (3) องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ (Foreign Governmental Organizations: FGOs) หมายถึง องค์การหรือหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลต่างประเทศ แต่มีภารกิจเป็นการเฉพาะในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เงินทุนสนับสนุนต่อหน่วยงานทั้งของรัฐและไม่ใช่ในประเทศอื่น ตัวอย่างองค์การประเภทนี้ อาทิ องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID)
- (4) องค์การเอกชนต่างประเทศ (Foreign Non-Governmental Organizations: FNGOs) หมายถึง องค์การที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งมีฐานการทำงานอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง และมีกิจกรรมหรือการให้ความสนับสนุนที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นหุ้นส่วนของตนเองในประเทศไทย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ตัวอย่างองค์กรเหล่านี้ อาทิ กลุ่มอามานี (Pertubuhan Kebajikan Aman Patani Malaysia: AMANI)
- (5) หน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศ (Foreign Governmental: FG) หมายถึง หน่วยงานที่เป็นทางการของรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งเดิมมีบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างการบริหารของรัฐนั้นๆ แต่เข้ามามีบทบาทในกรณีชายแดนภาคใต้ตามภารกิจเฉพาะ อาทิ สำนักนายกรัฐมนตรีนั่งสหพันธ์รัฐมาเลเซีย

แผนภาพที่ 1: แสดงแนวทางการสร้างสันติภาพของตัวแสดงระหว่างประเทศที่สัมพันธ์กับบทบาทนำของตัวแสดงในระดับต่างๆ

3) ประเทศฐานที่ตั้ง (base/origin) หมายถึง ประเทศอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานหรือสำนักงานใหญ่ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ

4) บทบาทหน้าที่ (role/function) หมายถึง การประมวลการดำเนินกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความสัมพันธ์กับองค์กรหรือบุคคลที่ถือเป็นหุ้นส่วนภายในประเทศไทย โดยสามารถแยกแยะออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

- (1) การติดตามและประเมินสถานการณ์ (monitoring)
- (2) การผลักดันและรณรงค์ (advocacy)
- (3) การสนับสนุนทางวิชาการ (academic support)
- (4) การให้ทุนสนับสนุน (donor)
- (5) การเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง (mediation)

5) หุ้นส่วนภายใน (insider partners) หมายถึง ตัวแสดงภายในประเทศหรือภายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (insider/local actors) ที่มีปฏิสัมพันธ์กับตัวแสดงระหว่างประเทศต่าง ๆ ในรูปแบบที่ขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ของตัวแสดงภายนอกเป็นด้านหลัก หมายความว่าหุ้นส่วนภายในบางองค์กรอาจมีความสัมพันธ์ที่หลากหลายกับตัวแสดงภายนอกที่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกัน การเก็บข้อมูลตัวแปรดังกล่าวยังประเมินระดับของการแสดงบทบาทของหุ้นส่วนภายในแต่ละตัวแสดงว่าเน้นหนักบทบาทใดระหว่างระดับชาติกับระดับท้องถิ่นอีกด้วย

6) ระดับของการพัวพันเกี่ยวข้อง (level of engagement) หมายถึง แนวทางที่ตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้จะเข้าไปพัวพันเกี่ยวข้องกับหุ้นส่วนภายในประเทศหรือในระดับท้องถิ่น โดยแบ่ง

ระดับของแนวทางหรือยุทธศาสตร์ดังกล่าวออกเป็น 3 ระดับ⁸ ดังนี้

- (1) การพัฒน์ในระดับสูง (level 1) คือ แนวทางสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้กำหนดนโยบายหรือผู้กำหนดทิศทาง ซึ่งอาจจะเป็นฝ่ายนโยบายของรัฐทั้งผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางการทหารของคู่ขัดแย้งหลัก
- (2) การพัฒน์ในระดับกลาง (level 2) คือ แนวทางสร้างความร่วมมือหรือปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มและองค์กรภาคประชาสังคม ที่มีภาวะการนำในด้านต่างๆ เช่น ผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณ ผู้นำในเครือข่ายที่อยู่บนฐานทางชาติพันธุ์ นักวิชาการและปัญญาชนสาธารณะทั่วไป ตลอดจนผู้นำในองค์กรเอกชนในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทนำ
- (3) การพัฒน์ในระดับรากหญ้า (level 3) คือ แนวทางสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นสามัญชนที่เผชิญกับผลของความขัดแย้งหรือความรุนแรงมากที่สุด คนกลุ่มนี้หมายถึงผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มทำงานในท้องถิ่น เป็นต้น

7) ห้วงเวลาของการเข้ามาพัฒน์เกี่ยวข้อง (entry time) ของตัวแสดงระหว่างประเทศที่ยังคงมีบทบาทอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาย้อนหลังกลับไปตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

⁸ แนวทางนี้ประยุกต์มาจากงานของ John Paul Lederach, *Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies* (Washington DC: United States Institute of Peace Press, 1997), pp. 37–39.

ข้อค้นพบและข้อสังเกต

ความลำบากใจของไทยในการรับมือกับ “การแทรกแซง” ของ ตัวแสดงระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ เพราะรัฐสมัยใหม่ดำรงอยู่ เพื่ออ้างอำนาจอธิปไตยของตนเหนือขอบเขตดินแดนใต้อำนาจอธิปไตย การที่รัฐหรือองค์กรอื่นใดจะเข้ามาดำเนินการใด ๆ เหนือดินแดนดังกล่าวจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐเจ้าของ อำนาจอธิปไตยนั้น ๆ ในกรณีที่ปัญหาความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นก่อหน้า อำนาจอธิปไตยของรัฐจนเกิดสภาพที่บางคนเรียกว่า รัฐล้มเหลว (failed state) และไม่สามารถปกป้องคุ้มครองชีวิตผู้คนพลเมืองของตนซึ่งเป็นหน้าที่พื้นฐานที่สุดของรัฐ รัฐอื่น ๆ หรือประชาคมระหว่างประเทศก็อาจร่วมกันพิจารณาหาหนทางแก้ไข นี่คือการประเด็นปัญหาสำคัญเรื่องความรับผิดชอบในการปกป้องคุ้มครองชีวิตคน (responsibility to protect-R2P)

เมื่อรัฐเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งที่ถึงตาย (deadly conflicts) ภายในประเทศ ประชาคมนานาชาติก็มีแนวทางเผชิญปัญหานี้อยู่อย่างน้อย 3 แนวทาง คือ ป้องกัน เผชิญหน้า และเยียวยารักษา โดยทั่วไปรัฐมักพยายามจัดการเรื่องเหล่านี้ด้วยตนเองและไม่ประสงค์ให้รัฐอื่นเข้ามา “จัดการ” ให้ เพราะเกรงประชาคมโลกจะเข้าใจว่ารัฐหมดความสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาเหล่านั้นแล้ว ในกรณีของความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของไทยเองก็พบว่ามีความขัดแย้งระหว่างประเทศจำนวนมากเข้ามามีบทบาทพัวพันเกี่ยวข้อง แม้ว่าจะยังไม่สามารถกล่าวได้ว่า ประเทศไทยตกอยู่ในสภาวะรัฐล้มเหลว แต่บทบาทขององค์กรเหล่านี้ต่อปัญหาความรุนแรงก็มีส่วนสะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของรัฐเองในการ

รับมือกับความรุนแรงดังกล่าว

การสำรวจในเบื้องต้นครั้งนี้พบว่ามีองค์กรและหน่วยงานจากภายนอกถึง 44 องค์กร ที่ยังคงแสดงบทบาทอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาแยกแยะตามประเภทต่างๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าองค์กรเอกชนระหว่างประเทศนั้นมีสัดส่วนจำนวนมากที่สุด ในขณะที่หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐต่างประเทศนั้นมีสัดส่วนน้อยที่สุด ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1: รายชื่อองค์กรหรือหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชายแดนได้
จำแนกเป็นรายประเภท

ที่	ประเภท	ชื่อองค์กร/หน่วยงาน
1.	องค์กรระหว่างประเทศ (IOs)	• Committee Against Torture (CAT) • Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) • Organization of Islamic Cooperation (OIC) • United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women) • United Nations Development Programme (UNDP) • United Nations Children's Fund (UNICEF) • Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances (WGEID) • World Bank
2	องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (INGOs)	• Action Aid International (ActionAid) • Asian Federation Against Involuntary Disappearances (AFAD) • Asian Human Rights Commission (AHRC) • Amnesty International (AI) • Care International

ตัวแสดงระหว่างประเทศในความขัดแย้งถึงตายที่ชายแดนใต้: การสำรวจเบื้องต้น

ที่	ประเภท	ชื่อองค์กร/หน่วยงาน
.	องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (INGOs) (ต่อ)	• Centre for Humanitarian Dialogue (HD) • Human Rights Watch (HRW) • International Crisis Group (ICG) • International Commission of Jurists (ICJ) • International Committee of the Red Cross (ICRC) • Initiatives for International Dialogue (IID) • InterNews • Nonviolence International Southeast Asia (NISEA) • Oxfam • Save the Children International (SCI) • The Asia Foundation (TAF) • World Assembly of Muslim Youth (WAMY)
3.	องค์กรของรัฐบาลต่างประเทศ (FGOs)	• Australian Agency for International Development (AusAid) • Canada Fund for Local Initiative (CFLI) • International Islamic Relief Organization (IIROSA) • United State Agency for International Development (USAID)
4	องค์กรเอกชนต่างประเทศ (FNGOs)	• Berghof Foundation (BF) • Eid Bin Muhammad Al-Thani Charitable Association • Friedrich Ebert Stiftung (FES) • Friedrich Naumann Stiftung (FNS) • Konrad Adenauer Stiftung (KAS) • Lembaga Bantuan Hukum (LBH) • Peace Architecture and Conflict Transformation Alliance (PACTA) • Persatuan Ulama' Malaysia Cawangan Negeri Johor (PUM Johor)

ที่	ประเภท	ชื่อองค์กร/หน่วยงาน
4.	องค์กรเอกชน ต่างประเทศ (FNGOs) (ต่อ)	- Persatuan Ulama Malaysia Cawangan Pulau Pinang (PUMPP) - Pertubuhan Kebajikan Aman Patani Malaysia (AMANI) - Society of the Revival of Islamic Heritage (RIHS) - Sasakawa Peace Foundation (SPF)
5.	หน่วยงานของ รัฐบาลต่าง ประเทศ (FGs)	- Kuwait's Ministry of Awqaf and Islamic Affairs - Prime Minister's Office of Malaysia - Qatar's Ministry of Endowment and Islamic Affairs

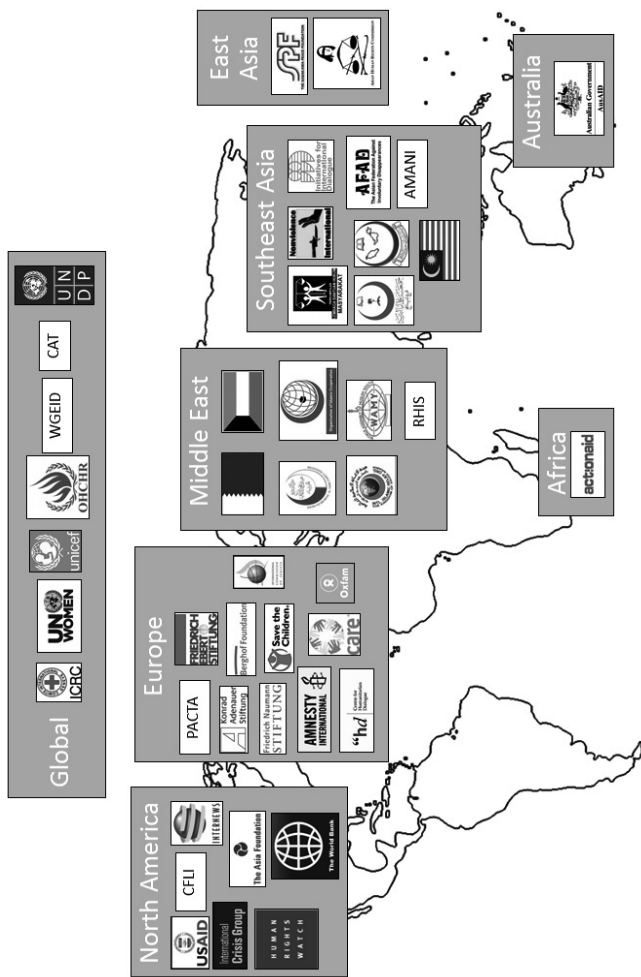
ในจำนวนองค์กรเหล่านี้โดยมากมีสำนักงานใหญ่อยู่ในภูมิภาคยุโรปและอเมริกาเหนือ บ้างก็เป็นองค์กรระหว่างประเทศหรือองค์กรเอกชนต่างประเทศที่ทำงานในระดับสากล (global level) ตัวแสดงที่มีฐานอยู่ในเอเชียกระจายตัวอยู่ทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกกลาง (ดูแผนภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลในมิติต่างๆ ทำให้พบแนวโน้มและข้อสังเกตดังนี้

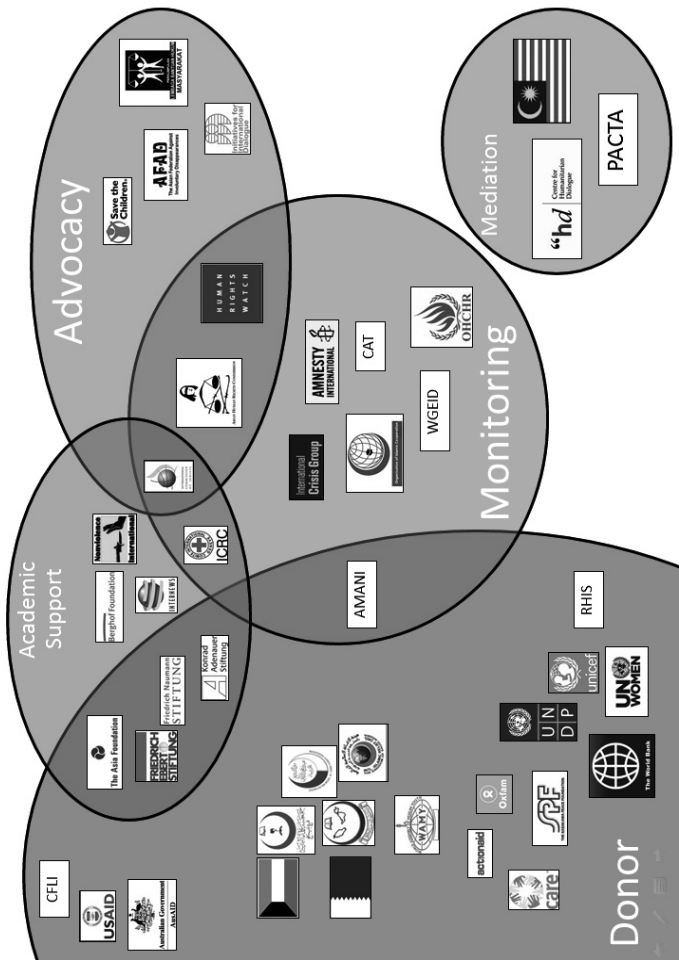
ประการแรก บทบาทอันหลากหลายและภารกิจที่ทับซ้อนกันของตัวแสดงระหว่างประเทศ สามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท คือ

- 1) การประเมินสถานะของประเทศ
- 2) การผลักดันประเด็นหรือแนวทางเฉพาะบางเรื่อง อาทิ ในเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางการเมือง
- 3) บทบาทการสนับสนุนทางวิชาการ
- 4) การสนับสนุนทางด้านเงินทุนในการทำกิจกรรม และ
- 5) การเข้าเกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงโดยตรงในฐานะผู้

ตัวแสดงระหว่างประเทศในความขัดแย้งถึงตายที่ชายแดนใต้: การสำรวจเบื้องต้น

แผนภาพที่ 2: แสดงแหล่งที่มาขององค์กรหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ ซึ่งอิงอยู่กับข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และขอบข่ายการทำงานเป็นหลัก

แผนภาพที่ 3: แสดงตัวแสดงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชายแดนใต้ของประเทศไทย โดยจำแนกตามบทบาทหลัก

สนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือกระบวนการแก้ไขความขัดแย้ง (พิจารณาในแผนภาพที่ 3)

จะเห็นได้ว่าในแง่ของจำนวนแล้ว บทบาทของตัวแสดงเหล่านี้จะกระจุกตัวอยู่ในฐานะของผู้ให้ทุนสนับสนุนเป็นด้านหลัก โดยพบว่าองค์กรเหล่านี้จำนวนไม่น้อยที่แสดงบทบาทหลักมากกว่าหนึ่งประเภทดังในกรณีของมูลนิธิเอเชีย ที่ทั้งสนับสนุนกลุ่มองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ในการดำเนินงาน แต่ตัวมูลนิธิเองก็ทำหน้าที่ในการสนับสนุนทางวิชาการไปด้วย ขณะที่บทบาทของการติดตามสถานการณ์และจัดทำรายงาน ตลอดจนการสนับสนุนทางวิชาการเองก็ดูเหมือนจะเป็นบทบาทสำคัญที่บางองค์กรเน้นหนัก โดยดำเนินการควบคู่ไปกิจกรรมด้านอื่นๆ พร้อมกันไปด้วย

น่าสนใจว่าบทบาทของตัวแสดงที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งนั้นจะกระจายตัวออกไป โดยที่ไม่สู้มีบทบาทหลักด้านอื่นๆ ซ้อนไปด้วย อย่างน้อยก็ไม่ได้แสดงบทบาทด้านอื่นๆ ที่ชัดเจนมากนัก ควรกล่าวด้วยว่าในระยะหลังๆ บางองค์กรที่เคยทำหน้าที่ประสานความร่วมมือในการพูดคุยเพื่อสันติภาพในทางลับก็เริ่มภารกิจงานในด้านสนับสนุนทางวิชาการให้กับภาคประชาสังคมในพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Center for Humanitarian Dialogue (HD)

ประการที่สอง จากมุมมองของรัฐบางคนอาจเห็นว่าตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้เข้ามาแทรกแซง (penetrate) อาณาบริเวณอำนาจรัฐ ในแง่นี้หากเรียงจากระดับการถูกแทรกแซงอำนาจรัฐจากน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยพิจารณาจากการเข้ามาเกี่ยวข้องกับปัญหา

ความรุนแรงภาคใต้จากความสัมพันธ์กับประเด็น ความเกี่ยวข้องกับตัวแสดงในพื้นที่ และที่สุดการมีบทบาททางยุติความรุนแรงโดยตรง จะเห็นกิจกรรมของตัวแสดงระหว่างประเทศดังนี้

1) การประเมินสถานะของประเทศในประเด็นเฉพาะ เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความขัดแย้งที่ถึงตาย ฯลฯ

2) การผลักดันประเด็นเฉพาะ เช่น เรียกร้องให้ประเทศไทยปรับเปลี่ยนแนวทางการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรม ตลอดจนเรียกร้องผลักดันให้รัฐบาลไทยให้สัตยาบันต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดโอกาสในการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

3) การสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งมีรูปแบบหลากหลาย ตั้งแต่การให้ทุนการศึกษาในสาขาต่าง ๆ หรือจัดอบรมทักษะในประเด็นเฉพาะ รวมไปถึงการสนับสนุนการจัดเวทีวิชาการ การให้ทุนศึกษาวิจัย ตลอดจนการจัดพิมพ์หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4) การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรหุ้นส่วนภายใน บทบาทลักษณะนี้มักจะต้องอาศัยการยินยอมจากรัฐอยู่ด้วย อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรภายในประเทศอีกด้วย

5) การเข้ามามีส่วนในการเผชิญกับความขัดแย้งโดยตรง ไม่ว่าจะในฐานะผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือในฐานะคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง (mediator) ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นบทบาทที่แทรกผ่านความสามารถในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่ถึงตายของรัฐมากที่สุด ที่น่าสนใจก็คือองค์กรที่มีบทบาทหลักในการกิจนี้มีสัดส่วนน้อยที่สุดในบรรดาองค์กรระหว่างประเทศที่แสดงบทบาทเชื่อมโยงกับชายแดนใต้ กล่าวคือ มีเพียง 3 องค์กร เท่านั้น หรือคิด

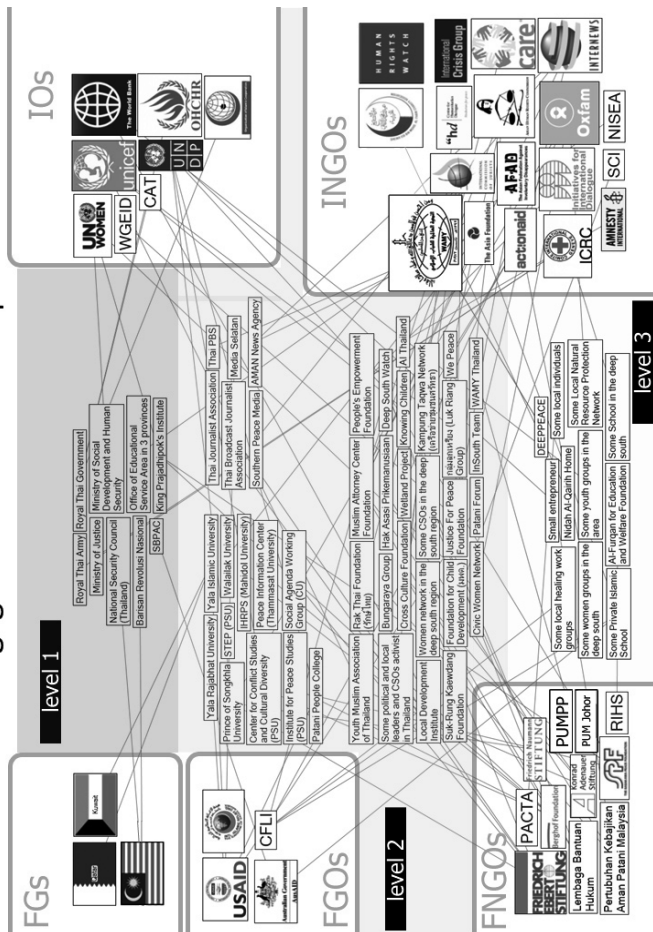
เป็นเพียงร้อยละ 7 ของจำนวนองค์กรเหล่านั้น สภาพเช่นนี้อาจสะท้อนความเฉพาเจาะจงของภารกิจซึ่งจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการสร้างความไว้วางใจต่อคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่าย

จากมุมมองของรัฐจึงมีทางเลือกอยู่สองทาง คือ ทางแรกเห็นว่าการดำรงอยู่และบทบาทขององค์กรต่างประเทศในเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่ารัฐกำลังสูญเสียศักยภาพในการแก้ปัญหา และดังนั้นต้องพึ่งพาอำนาจจากภายนอก หากคิดเห็นเช่นนี้ก็จะหาทางลดทอนบทบาทขององค์กรเหล่านั้นลง เพื่อฟื้นฟูความมั่นใจในตนเองคืออำนาจรัฐไทยเหนือดินแดนที่ถูกความรุนแรงคุกคามอยู่ ส่วนทางที่สองเห็นว่าปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ที่กำลังเผชิญอยู่ อาจแก้ไขได้หากไปหรือเบาลงได้ด้วยการประสานหาความร่วมมือกับตัวแสดงต่างประเทศในระดับที่รัฐและภาคประชาสังคมเห็นว่าสมควร ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงจะพบว่าบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศอย่าง OIC ในบางกรณี เช่นการลดทอนปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในฟิลิปปินส์ก็นับได้ว่าเป็นความสำเร็จ⁹ ขณะที่มาเลเซียก็มีบทบาทสำคัญในการช่วยผ่อนเบาปัญหาทั้งในกรณีฟิลิปปินส์และในภาคใต้ของไทยตลอดมา¹⁰

⁹ Jamail Kamlian, "The Role of the OIC in the Mindanao Peace Process: A Success Story of A Third Party Intervention," *Islamic Millennium* vol.II, no.2 (Jan-March, 2002), pp. 143–156.

¹⁰ Rita Camilleri, "Malaysia: a Tale of Two Conflicts: non-Muslim neighbours and Muslim Minorities," La Trobe University Centre for Dialogue, Working Paper 2007/1.

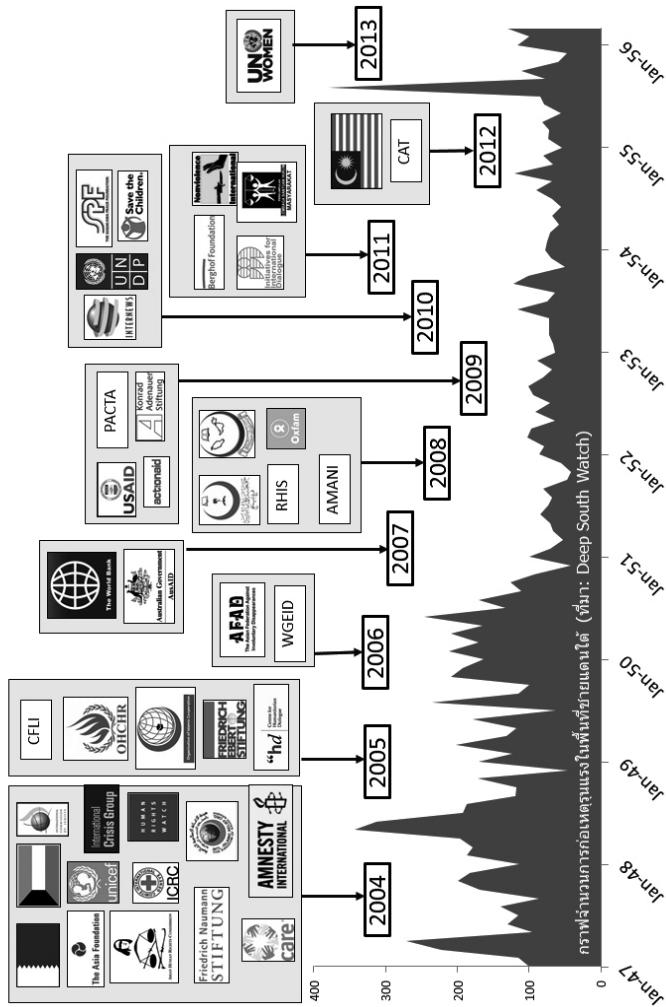
International Engagement with the Deep South Conflict

ประการที่สาม เมื่อพิจารณาระดับของการพิพาทเกี่ยวข้องกับผ่านปฏิสัมพันธ์กับหุ้นส่วนภายใน พบว่าจุดเน้นของตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้คือ การทำหน้าที่หนุนเสริมการทำงานร่วมกับองค์กรและเครือข่ายภาคประชาสังคมภายในซึ่งเป็นตัวแสดงที่อยู่ในระดับกลางเป็นหลัก (ดูแผนภาพที่ 4) ในขณะที่สายสัมพันธ์ที่องค์กรจากภายนอกต่อเชื่อมไปยังหุ้นส่วนที่อยู่ทั้งในระดับผู้กำหนดนโยบาย (ระดับ 1) และในระดับรากหญ้า (ระดับ 3) ก็มีอยู่บ้างแต่ยังมีความสัมพันธ์ที่เบาบางกว่า

ในขณะที่ตัวแสดงสำคัญอย่างบีอาร์เอ็น ซึ่งหลายฝ่ายเชื่อว่าเป็นองค์กรนำในการปลดปล่อยปาตานีที่มุ่งหวังเคลื่อนไหวด้วยกำลังอาวุธนั้นมีสายสัมพันธ์ที่น้อยมากกับตัวแสดงต่างๆ จากข้อมูลเปิดเผยเท่าที่สำรวจพบ แต่เป็นไปได้ว่าในทางปฏิบัติ องค์กรที่เคลื่อนไหวอย่างปิดลับดังกล่าวก็พยายามต่อเชื่อมกับตัวแสดงระหว่างประเทศอยู่บ้างอย่างไรก็ตาม การเชื่อมต่อผ่านทางการของมาเลเซียในฐานะผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการความสะตอกในกรณีสันติสนทนากับทางการไทยน่าจะเป็นเพียงการปฏิสัมพันธ์เดียวที่ปรากฏชัดเจนของพวกเขາ

ประการที่สี่ องค์กรเอกชนระหว่างประเทศเป็นองค์กรที่เข้ามาพิพาทเกี่ยวข้องกับพื้นที่ชายแดนใต้มากที่สุดในปัจจุบัน ในขณะที่หน่วยงานที่เป็นของรัฐบาลต่างประเทศนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่าการเข้ามาในฐานะที่เป็น “องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ” จะเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เข้ามาแทรกแซงได้ง่ายกว่าองค์กรที่เป็นของรัฐและองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นปัญหาในด้านพิธีการสถานะขององค์กรอย่างหลังนั้นอาจเป็นที่จับจ้องของรัฐยิ่งกว่า

แผนภาพที่ 5: แสดงช่วงเวลาในการเข้ามามีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชายแดนใต้ของตัวแสดงระหว่างประเทศ

ประการที่ห้า ในแง่ของห้วงเวลา การปรากฏตัวครั้งแรกของตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้จะสัมพันธ์กับสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ กล่าวคือ การปะทุขึ้นของความรุนแรงในปี 2547 ได้เร่งให้ตัวแสดงระหว่างประเทศเข้ามามีบทบาทเพิ่มจากที่เคยมีอยู่เดิม ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การสนับสนุนเงินทุนพัฒนาทางการศึกษา โดยเฉพาะจากโลกอาหรับ มาสู่บทบาทของตัวแสดงที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะตัวแสดงที่มีบทบาทในการติดตามและรายงานสถานการณ์ความขัดแย้งและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในแง่ปี 2547 จึงเป็นทั้งปีที่ความรุนแรงปะทุขึ้นครั้งใหม่ พร้อม ๆ กับการเข้ามาของตัวแสดงระหว่างประเทศ

เมื่อความรุนแรงยืดเยื้อไปอีกราวสามถึงสี่ปี การริเริ่มโครงการเกี่ยวกับชายแดนใต้ของหน่วยงานในโครงสร้างของสหประชาชาติก็ปรากฏตัวหนาแน่นขึ้นอีก พร้อม ๆ กับการสนับสนุนเงินทุนต่อภาคประชาสังคมจากองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ยังดำรงอยู่ถึงปัจจุบัน

น่าสังเกตว่า บทบาทขององค์กรที่คอยเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งนั้นก็เริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อแรกที่มีความรุนแรงปะทุขึ้น (ในกรณีของ HD) แม้จะมีการดำเนินการพูดคุยเพื่อสันติภาพอยู่บ้าง แต่ดูเหมือนว่าสภาพแวดล้อมทางการเมืองยังไม่เอื้ออำนวยให้แนวทางการนั่งลงสนทนากับกลุ่มติดอาวุธเป็นไปได้และมีแรงสนับสนุนทางการเมืองที่มากเพียงพอ ความจำเป็นในการพูดคุยจะเพิ่มสูงขึ้นตามความหนาแน่นของความรุนแรงที่ยังคงดำรงอยู่อย่างยืดเยื้อเรื้อรัง ในขณะที่อีกด้านหนึ่ง ผู้กำหนดนโยบายเองก็เปิดกว้างรับ “ความช่วยเหลือ” จากองค์กรต่างประเทศมากขึ้น แนวโน้มดังกล่าวเป็นการสะท้อนให้เห็นว่ารัฐเลือกที่จะรับมือกับสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปกว่าเดิม

อย่างน้อยๆ ก็ต่างไปจากในห้วงเริ่มแรกของคลื่นความรุนแรง ที่ผู้กำหนดนโยบายกังวลว่าจะยกระดับให้เรื่องราวที่ชายแดนใต้ไปเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายสากลและเอื้อให้มหาอำนาจเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในอย่างยากจะทัดทาน

ประการที่หก แม้การสำรวจในเบื้องต้นจะมีข้อจำกัดให้ยากต่อการประเมินผลสะท้อนจากการแสดงบทบาทของตัวแสดงระหว่างประเทศ แต่ข้อมูลข้างต้นก็สะท้อนให้เห็นว่า กรณีความรุนแรงชายแดนใต้ของประเทศไทยได้กลายเป็นประเด็นสากลไปแล้ว มีแนวโน้มที่น่าสนใจในระยะหลังที่อาจบ่งชี้ให้เห็นทิศทางที่รัฐจะวางนโยบายรับมือในอนาคต เช่น บทบาทขององค์กรที่เป็นแหล่งทุนขนาดใหญ่อย่าง USAID และ UNDP ที่มีโครงการสนับสนุนองค์กรที่ทำงานในพื้นที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่นด้านต่างๆ ขณะเดียวกัน แนวโน้มขององค์กรที่ทำงานสนับสนุนสันติภาพในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ก็ขยายความร่วมมือที่นอกเหนือไปจากบทบาทของคนกลางที่ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งอย่าง PACTA, HD และรัฐบาลมาเลเซีย ไปสู่การเสริมพลังและบทบาทของภาคประชาสังคมและประชาชนในชุมชนมากยิ่งขึ้น ผ่านการเกาะเกี่ยวในด้านการสนับสนุนแหล่งทุนและการให้ความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนสร้างโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์จากความขัดแย้งในที่ต่างๆ เช่น BF, SPF, LBH และ IID ตลอดจนจนถึงองค์กรขนาดใหญ่อย่างธนาคารโลก เป็นต้น บทบาทเหล่านี้กำลังขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามบรรยากาศของการสร้างสันติภาพ ซึ่งก็คือการขยายพื้นที่ทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่

ข้อมูลพื้นฐานและข้อสังเกตข้างต้นคงพอจะชี้ให้เห็นได้ว่ากรณี

ความขัดแย้งที่ถึงตายในชายแดนใต้ของประเทศไทยนั้นเป็นสนามทำงานและเป็นพื้นที่ในสายตาของนานาชาติเพียงใด การตระหนักถึงความเป็จริงดังกล่าวยังช่วยให้เห็นสภาวะที่รัฐประสบกับความท้าทายในการจัดการกับปัญหาระหว่างรัฐกับชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ อีกทั้งยังสะท้อนความเป็จริงสำคัญอีกประการหนึ่งว่า รัฐไม่สามารถจะทำหน้าที่อย่างที่ดีควรจะเป็นได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยปราศจากปฏิสัมพันธ์กับตัวแสดงต่าง ๆ ได้อีกต่อไป

ปัญหาจึงมีอยู่ว่ารัฐจะรับมือกับการปรากฏตัวของ “คนนอก” ที่มีความปรารถนาจะสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสันติภาพเหล่านี้ได้อย่างไร จึงอยู่ที่ในระยะหลังผู้กำหนดนโยบายบางส่วนจะเปิดกว้างและยินยอมให้องค์กรเหล่านี้เข้ามาเกาะเกี่ยวสัมพันธ์มากขึ้น แต่การรับรู้ถึงสถานะดังกล่าวทำให้ผู้คนที่นี่เห็นและเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของอธิปไตยแห่งรัฐ อาจเห็นว่า การริเริ่มขับเคลื่อนนโยบายด้วยท่าทีใหม่ ๆ ชนิดที่สัมพันธ์กับตัวแสดงต่างประเทศเพื่อช่วยกันหาหนทางแก้ปัญหา “ภายใน” นั้นเองเป็นปัญหา

ด้วยเหตุนี้ ผู้กำหนดนโยบายอาจจำเป็นต้องอาศัยการทำความเข้าใจต่อสภาพความเป็จริงไม่ใช่ความหวาดระแวง เพราะความเป็จริงจะชี้ให้เห็นว่า ปัญหาความรุนแรงที่คุกคามชีวิตของผู้คนในพื้นที่ภาคใต้คงไม่อาจให้ยุติลงได้โดยง่าย และขณะนี้สถานะของปัญหาทำให้มีตัวแสดงต่างประเทศหลากหลายปรากฏขึ้น ในสายตาของตัวแสดงต่างประเทศเหล่านี้มีหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอันเป็นสิ่งที่ภาครัฐยังไม่มีหรือมีบทบาทน้อย รายงานนี้น่าจะทำให้ฝ่ายกำหนดนโยบายเห็นช่องว่างเหล่านี้ เห็นได้ว่ามีตัวแสดงเช่นไร ทำงานในระดับใดทั้งหมดนี้เพื่อขยายโอกาสในเชิงนโยบายที่ช่วยให้รัฐได้สถาปนาขอบข่ายความร่วมมือกับตัวแสดงระหว่างประเทศเหล่านี้ในทางสร้างสรรค์

คณะกรรมการยุทธศาสตร์สันติวิธี (คยส.)

เพื่อสถาปนาความมั่นคงที่ยั่งยืนชนิดที่ให้ความเคารพต่อความเป็นจริง
เพื่อหาหนทางลดความรุนแรงที่คร่าชีวิตผู้คนและทำลายสังคมเช่นที่
เกิดขึ้นมาเกือบหนึ่งทศวรรษ

